

Предговор

Реализацията на настоящия сборник стана възможна благодарение на осъществения през лятото на 2002 г. проект „Ромски фолклор от поречието на река Струма” на дружество „Еделвайс”, гр. Ракитово. В него с много желание и с възрожденски ентузиазъм се включиха: маестро Анжело Маликов – известен композитор, музикален педагог и изкусен цимбалист; инж. Демир Янев – общественик и ръководител на неправителствена организация в Петрич; Валентина Стефанова – учител по английски език от Благоевград; Малин Йосифов – начален учител от Сандански; Вергил Илиев – активист от Кюстендил; Диана Нунева – училищен психолог и д-р Йосиф Нунев – педагог, ръководител на проекта.

След кратък курс по етнография в продължение на цели пет месеца събирачите на устни послания на ромската култура посетиха редица населени места по течението на р. Струма, издириха цяла плеяда от живи носители на устно ромско творчество, записаха ги на съответния диалект на ромския език и по този начин ни направиха съпричастни към редица народни умотворения, съхранени чрез устните разкази на роми от различни възрасти – приказки, песни, пословици и поговорки, интересни спомени от миналото, анекдоти и някои уникални празници и обреди от календара и личния живот на ромите от региона.

В настоящия билингвален сборник (*на български и на ромски*) предлагаме малка част от образци на текстове, които са преработени от съставителите и адаптирани за учебни цели в часове за опознаване на ромския фолклор и култура. Всички те са много близки до оригиналните си послания. Едно от безспорните достоинства на сборника, с които не без основание се гордеем, е, че публикуваните в него песни приживе бяха нотирани от незабравимия музикант маестро Анжело Маликов, с когото имаме щастието да се познаваме и да работим заедно.

Текстовете на ромски език са написани на латиница, утвърдена от просветното министерство през 1993 г. за целите на часовете по майчин ромски език. Представените чрез тях регионални диалекти са два – ерлийски и влахички, като преобладават текстовете от диалекта на ерлиите – уседналите по тези места от незапомнени времена роми, които са и значително по-голямата част от това население в региона.

Имаме приятното задължение от сърце да благодарим преди всичко на тези роми, които не пожалиха време и усилия, за да ни предадат своето устно богатство. Информация за тях самите ще намерите под черта в началото на всеки нов текст.